

кво в принципах формування рамок монетарних взаємин. Але такий статус кво допускає розширення можливостей для протиборства конкурентних витоків в підтриманні статусу резервних валют та стратегічних витоків. Друге. Послаблення доларового моноцентризму на тлі сегментації мотивів управління резервами призводить до необхідності застосування мікроекономічного аналізу ринку резервних валют. Окремі валюти в сукупності із центробанками їх емітентами можуть розглядатись як оференти благ із певними характеристиками, що можуть додержуватись певних стратегій позиціонування, підпадати під «обмеження виробничої функції» та життєвого циклу тощо. Решта світу може інтерпретуватись як демандери, що здійснюють вибір на користь тої чи іншої резервної валюти відповідно до власних переваг. Третє. Ринок резервних валют в силу специфіки своєї ринкової структури та інституціональної організації слід розглядати в категоріях теорії галузевих ринків. Збалансування вигод природної монополії резервної валюти із макрофінансовою стабільністю, що у ринковий спосіб забезпечується через симетричну конкуренцію між рядом резервних валют, слід розглядати не тільки в категоріях витрат і вигод для окремої країни, а також в контексті глобальної економіки в цілому. Четверте. Присутність стратегічної поведінки у сфері глобальних монетарних взаємин, а також наявність значних індивідуальних та колективних втрат від одностороннього порушення статусу кво вимагає застосування теорії ігор в поясненні поведінки гравців ринку резервних валют. Реанімація підходу міжнародної політичної економії в дослідженні політичних конфліктів у сфері монетарних взаємин також є важливим моментом в аналізі можливих варіантів стратегічного вибору учасників ринку резервних валют. Посилення даного підходу категоріальним апаратом теорії ігор, інституціоналізму та традиційних макро- та мікроекономічних теорій дозволить краще зрозуміти логіку трансформації монетарного устрою світу, а кумулятивне поєднання нових підходів до аналізу резервних валют дозволить краще окреслити гносеологічну модель глобальної економіки у перспективі.

Леся КОЛІНЕЦЬ

Тернопільський національний економічний університет

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ

З 2008 р. – часу початку останньої економічної кризи – світова фінансова система все ще знаходиться у важкому становищі. Для підвищення прозорості фінансового сектору, для забезпечення стабільності фінансової системи, для реалізації програм реформ необхідно ще виконати величезну роботу. Потрібно ще й вирішити проблеми "тіньових банків" і організацій, які є "too big to fail" (банкрутство такої організації може загрожувати всій фінансовій системі).

Не дивлячись на очевидність поняття «фінансова стабільність», на сьогоднішній день ще не вироблено єдиного загальноприйнятого і чіткого визначення цього терміну. Так, Ендрю Крокет, голова Фонду Фінансової стабільності, визначає фінансову стабільність як відсутність нестабільності. В свою чергу, фінансова нестабільність – це ситуація, в якій функціонування економіки потенційно погіршується коливаннями цін фінансових активів або нездатністю фінансових інститутів виконувати свої договірні зобов'язання [1].

Відповідно до визначення Т.Унковської, фінансова стабільність національної економіки - це такий режим функціонування економіки, коли: а) вона перебуває в динамічному стані фінансової рівноваги, або б) у разі екзогенних або ендогенних шоків її відхилення від рівноваги лежить у заданих межах і вона здатна повернутися в режим фінансової рівноваги [2].

У всіх регіонах світу здійснюється ряд реформ системи регулювання фінансового сектору, для того, щоб зробити фінансову систему більш надійною та стійкою.

До цього часу більшість реформ здійснювалося у банківському секторі з метою зробити деякі ризиковані види діяльності більш дорогими. Було встановлено більш високі буферні резерви капіталу і ліквідності відповідно до норм системи "Базель - III". Однак, як показує час, банки адаптуються до нових високих витрат різноманітними шляхами, в тому числі і завдяки розробці нових інноваційних продуктів [3]. Також нові стандарти банківської діяльності можуть

спричинити переміщення деяких видів діяльності в сектор небанківських фінансових організацій, де ці стандарти не застосовуються.

На даний час світова фінансова система ще не є в такому ж становищі, як в передкризовий період. Однак, можна відмітити наступні притаманні їй риси:

- фінансове посередництво продовжує залишатися важливим у більшості фінансових систем країн світу;

- фінансові системи продовжують залишатися залежними від короткострокових позик;

- процес глобалізації не зазнав значної шкоди, хоча шкода для деяких країн очевидна.

Звичайно, не обов'язково, що вищенаведені твердження приведуть до небажаних результатів. Однак, необхідно продовжувати здійснювати реформування світової фінансової системи:

- бажаною є дискусія на глобальному рівні відносно переваг і недоліків прямих обмежень на деякі види діяльності для банків, а не просто введення вимог щодо підтримки більш високого обсягу капіталу для таких видів діяльності;

- моніторинг і створення системи пруденційних нормативів для небанківських фінансових організацій, які створюють системні ризики в межах так званого "тіньового банківського сектору";

- ретельний аналіз методів заохочення застосування більш простих продуктів і більш простих організаційних структур;

- подальше просування у вирішенні проблем великих організацій, у яких фінансові труднощі, в тому числі транскордонних механізмів врегулювання таких організацій, для того щоб закріпити вигоди від фінансової глобалізації.

Можна зробити висновок, що успіх поточних і майбутніх реформ залежатиме від посилення нагляду, стимулів для приватного сектору, політичної волі для введення в дію нормативних положень та ресурсів, які необхідні для виконання задачі зробити фінансову систему більш простішою і надійнішою.

Література

1. Crockett , A. *The Theory and Practice of Financial Stability [Електронний ресурс] / A. Crockett // GEI Newsletter Issue. Global Economic Institutions, 1997. – Режим доступу: <http://www.cepr.org/gei/brep2.htm>.*

2. Унковська Т. *Системне розуміння фінансової стабільності: розв'язання парадоксів / Т.Унковська // Економічна теорія. – 2009. - №1. – С.14-33.*

3. *Global financial stability report [Електронний ресурс] – Washington, DC :International Monetary Fund, 2012. - Режим доступу: <http://www.imf.org/External/Pubs/FT/GFSR/2012/02/pdf/text.pdf>.*

Наталія КОМАР, Марія ЛИЗУН

Тернопільський національний економічний університет

ФРАНЧАЙЗИНГ ЯК ЕФЕКТИВНА ФОРМА СПІВРОБІТНИЦТВА: ЄВРОПЕЙСЬКІ ТЕНДЕНЦІЇ

В сучасних умовах посилення конкуренції на внутрішніх ринках та обмеженості фінансових можливостей для підприємств найбільш поширеною формою господарської взаємодії великого й малого підприємництва, особливо у сфері послуг і торгівлі, є використання системи договірних відносин типу «франчайзинг». Франчайзинг є особливою формою організації бізнесу та налагодження співробітництва, як мінімум, між двома суб'єктами підприємницької діяльності – франчайзером та франчайзі, які вступають у взаємодію з метою досягнення спільних цілей, що відповідають їх індивідуальним інтересам. Привабливість франчайзингу полягає в наявності незаперечних переваг для обох учасників франчайзингових взаємовідносин. Попри ряд переваг, які може отримати франчайзер та франчайзі при використанні франчайзингової форми співробітництва, існує ряд її негативних сторін (табл. 1.).